

' Noverit charitas vestra, dilectissimi filii, quod dominus Lambertus abbas S. Bertini veniens ante præsentiā humilitatis nostræ, inter alia magnæ suæ devotionis munera, quod etiam commissam sibi abbatiam non dubitavit relinquere, nobisque ad ordinandam offerre, noster quoque monachus ac professus existere. Cum ad ea quæ devote postulabat nostræ voluntatis assensum nullo pacto cerneret inclinari, rogatus a nobis propriam compulsus est

repetere abbatiam, ea scilicet intentione ut in nostra obedientia, quandiu vixerit, devote permaneat, et ut monachus noster ac professus ab omni congregatione ametur et excolatur. Cum vero expleto hujus vitæ curriculo debitum cunctis mortalibus exsolverit finem, tricenarius in hoc loco pro illo celebretur, ejusque anniversaria dies annuatim celebriter agatur.

SANCTI HUGONIS

EXHORTATIO

Ad sanctimoniales apud Marciniacum Deo servientes.

(*Bibliotheca Cluniac.*, p. 491.)

Dulcissimis filiabus sororibusque amantissimis sæculi pompa exutis, et Marciniaci ad honorem et laudem sanctæ et individue Trinitatis sub patrocinio B. Mariæ semper Virginis, et sanctorum apostolorum Petri et Pauli congregatis, frater Hugo abbas Cluniacensis, salutem, gratiam et benedictionem et nunc et in perpetuum.

Non lateat, o filiæ, præcordialem charitatem vestram, quia ex quo illum locum divina præeunte et cooperante clementia fundavimus, evidentissime Dei omnipotentis propitiationem piisque respectum ibi adesse sensimus et experti sumus, qui sua gratia locum ipsum et spiritualibus promovit incrementis, et temporalibus beneficiis aliquantisper ampliavit. Cum enim primitus Deo, sicut credimus, ordinante, paucas inibi posuissemus sorores, et illæ charitatis ac religionis fervore vitiorumque mortificatione pollere cœpissent, benignus animarum Creator et amator alias paulatim atque alias undecunque ibi aggregare, unumque ovile speciosum et quasi quoddam candidarum columbarum agmen instaurare dignatus est. Quarum nonnullas jam de tentationibus hujus sæculi glorioso sine eduxit, et ad beatæ remunerationis gaudia feliciter, ut speramus, evexit. Nonnullas vero, vos scilicet, quæ nunc superestis, adhuc miseratus expectat, donec suæ complaceat dignationi, ut ab hujus exsilio miserabili ærumna prepitius vos eripiat, et ad illarum felix perducatur consortium. Ad vos igitur, o filiæ, hic specialiter noster sermo dirigitur, per quem vestram paterno affectu unanimiter convenimus, obsecrantes in Domino, et propter Dominum, ut illuc suspiretis, illuc totam animi intentionem transferatis, quicquid in sæculo cernitur, tanquam nihilum et inane, et quasi nêbulam pertranseuntem reputate. Et quia neque diem neque horam, qua ad vestram vocationem Dominus veniat, nostis, nolite

esse securæ, sed die noctuque suspectæ, et de animarum vestrarum salute sollicite præparate thalamos cordium vestrorum ad amplexus sponsi vestri, illius scilicet magni regis, cui fidem promisistis, procurantes attentius ne quid in vobis reperiat quod suæ displiceat majestati. Cogitate itaque quid fecistis, recogitate quid vovistis; et, si aliquam vestrum propria remordet conscientia in aliquo excessisse, cogitando videlicet, loquendo, operando, seu fortassis indebite dando aut accipiendo, vel aliud professioni vestræ contrarium agendo, redeat ad cor, recurrat ad fontem, suoque priori vice nostra rem humiliter manifestet, et veraciter confiteatur, sicque, quantum humana permittit fragilitas, cum Dei adiutorio de cætero ab hujusmodi caveat. Quidquid ergo boni, quicquid charitatis, humilitatis, patientiæ, obedientiæ, sanctæ compunctionis, et confessionis veræ, vel etiam corporalis exercitii, seu ante Dei solius oculos, sive ad nos invicem egeritis, totum vobis ex parte Dei injungimus in remissionem peccatorum vestrorum. Et nunc quia vestra sancta poscit devotio ut, quoniam et ætatis gravitate, et infirmitatis imbecillitate impediende corporalem præsentiam nostram jam vos visuras non speratis, tradamus vobis aliquod memoriale, in quo et vestram consolationem, et nostræ memoriæ habeatis repræsentationem, vestrum approbantes desiderium, per præsentem epistolam quod optatis implemus, volentes ut penes vos reservetur, vobisque in quinque præcipuis festivitibus in capitulo recitetur. Supplex ergo et corde prostratus Dominum omnipotentem, Patrem et Filium et Spiritum S. invoco, ut meritis et precibus beatæ Mariæ semper Virginis, et SS. apostolorum Petri et Pauli, et S. Benedicti, omniumque SS. vos benedicat, et ab omnibus peccatis quæcunque in anima et corpore commisistis absolvat. in sancta confirmet proposito,

et ad beatum finem deducat, ubi recipiatis de manu A ipsius quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus diligentibus se. Sed et hoc ejusdem Dei petimus clementiam ut quoties hæc vobis recitabitur epistola plenissimam benedictionis gratiam, et absolu-

tionem vobis largiri dignetur. Amen. Omnes etiam qui vos secundum Dominum dileverint, et adjuverint, vestram que sustentaverint tenentudinem, adjuvet ipse, et sua gratia dignos efficiat. Amen. Jam nunc, quæso, o filia, mementote mei peccatoris, et hic, et ante Dominum Amen.

SANCTI HUGONIS

COMMONITORIUM

Ad successores suos pro sanctimonialibus Marciniacensibus.

(Ibid.)

Quandiu misericordia Christi annuerit, ut ejus B obsequium, religio et disciplina regularis in confessione SS. sit apostolorum, et in monasterio Cluniaco, ad omnes qui ejusdem loci rectores et gubernatores esse meruerint, scriptum est hoc commonitorium domni Hugonis abbatis, quod ipse quidem extrema sua omnino suspicatus, ita fieri fratrum collaudante suffragio decrevit et instituit.

O domini, o Patres, quos Dominus ille cælestis, et cælestis Pater elegit et promovit ut gregem suum pascere debeatis, misericorditer quæso, et diligenter audite quod in istis litteris commendatur notitiæ et memoriæ vestræ, ut in memoria æterna cum justis mereamini, et in illo die ab auditione mala non timere. Quamvis enim non mediocriter peccator fuerim, et indignus ut vel solum parvitas meæ vocabulum in audientia vestra recitetur, tamen de opinione pietatis vestræ præsumpsi, ut auderem mandare vobis et scribere, quod et vobis Deo volente non erit inutile, si ipse dederit ut loquela humilitatis meæ brevis et modica dignationem vestram mereatur. Igitur quanquam, ut præmissum est, indignus fuerim, et non aliud quam omnem extremitatem meruerim, tamen Deus aut voluit, aut permisit ut nomen et officium prælati esset super hominem hujusmodi. Et ille qui in hunc mundum venit magis pro peccatoribus quam pro justis, modo quoque purificavit misericordiam suam, ut in diebus nostris peccatores sui, suque pœnitentes de tantis et tam diversis regionibus ad cœnobium SS. apostolorum confluerent, ipsaque Ecclesia apostolico nomini et honori in Christo dicata crescendo processisset, et fratrum multitudine, et rerum temporalium compendis. Sed si, ut dictum est, peccatores non solum apud nos, sed etiam in aliis locis inveniunt quo ad salvandas animas suas confugere potuerunt, infirmior sexus, et si qua femina vita sæculari abrenuntiata Deo servire voluit, non sibi opportunum locum ad hoc facile inveniunt. Visum est nobis Deo non displicere, imo ejus voluntati obedi-
re, si opportunitatem sibi serviendi, quam,

ut præmissum est, viri peccatores fuerant consecuti, feminae quoque peccatrices ipso auctore per opera mediocritatis nostræ consequerentur, illisque specialiter delegavimus locum illum Marciniacum, quem in honore sanctæ et individuae Trinitatis fundantes ædificavimus, non de nostris sumptibus, nec de nostris facultatibus qui Christi pauperes nihil proprium habuimus, sed de hoc tantum quod ipsius largitudo dignata est impertiri. Et nunc quia in hoc mundo ea est omnium vicissitudo ut quidam hominum sint nascentes, quidam viventes, quidam in sepulcris, secundum quod sacra Scriptura loquitur, dormientes. Ego vero quantum videtur, nativitatis et vitæ tempora jam peregi, et ad ultimam sortem deveni, ad illam, inquam, sortem, quam nullus mortalium quantumlibet sit sanus, quantumlibet sit potens, evadere potest. Et de cætero si quæ Christi pauperes ibidem de qua agitur fuerunt congregatæ, quidquid eis evenerit, quæcunque necessitas temporalis eis incubuerit, non exspectant, ut sibi jam veniat solatium visitationis nostræ, vel libertatis. Quantum in me esse potuit, paterna sollicitudo, et benevolentia paterna eis non defuit. Nunc autem, juxta illud prophetæ Jeremiæ : Pupillæ factæ sunt absque patre, nisi vobis, domini mei, quos hic appello, Deus inspiraverit pro ipsius amore, vicarii esse dignemini patris et procuratoris amissi. Ergo quicumque estis, qui nomine et officio mihi succeditis, vestræ misericordiæ vicem nostram commendo, vestræ misericordiæ pro vice nostra supplico, ut de præfato loco quod ego pro posse nostro facerem si superessem, vos modo faciatis, qui facere potestis. Placeat, quæso, beatitudini vestræ, ut quod Christus voluit per peccatorem suum aliquo modo plantari, per successionem vestram debeat rigari, ut Deus quoque incrementum tribuat, et vobis valeat ad recompensationem salutis æternæ. Primo sit ea causa principalis, quam et ipse Dominus in Evangelio præcipue commendat de regno Dei et justitia ejus, ut quæ ultro jugum Christi susceperunt, earum quoque vita sit religiosa, sit ordinata, et nunquam